

Thymol tegen varroa: duur middel of creatief doe-het-zelven?

Sommige plantaardige etherische oliën blijken een mijtendodende werking te hebben, met inbegrip van de varroamijt. Vooral thymol, één van de componenten van tijmolie, is grondig getest en blijkt goed te werken. Dat heeft geleid tot een aantal commerciële producten op basis van thymol, met een toelating en gebruiksaanwijzing. De beste tijd van toepassen is augustus. Deze middelen werken goed, maar het woord commercieel geeft al aan: u moet in de buidel tasten. Thymol is in kristalvorm niet zo duur, en het hoeft alleen maar in de bijenkast te verdampen. Zou je het dan niet zelf kunnen doseren?

Een bijdrage Tjeerd Blacquièrre, PPO bijen.

Zelf doseren, waarom niet?

Zelf doseren: een aantal imkers past dit al toe, losse kristallen in een speciaal raampje of ingepakt in antiworteldoek en er vallen mijten dood op de varroa lade. Dus het werkt. Maar werkt het ook goed? Anders gezegd: hoeveel mijten blijven achter?

Onlangs werd ik door een imker gebeld die wilde weten hoe en met welke dosering hij thymol moest toepassen. Ik heb hem verteld dat ik dat niet wist, en dat PPO Bijen dat ook niet wilde gaan uitzoeken, omdat dat heel veel werk zou zijn, terwijl het al uitgezocht is door de firma's die genoemde producten leveren. De imker was erg teleurgesteld dat PPO Bijen hem hiermee niet behulpzaam kon zijn: 'ik heb 35 volken, weet u wel hoeveel dat kost om die met Thymovar te behandelen?' Ik heb hem niet kunnen overtuigen, maar vraag me wel af hoe dat straks met de honing van 35 volken moet: weet u wel hoeveel dat kost, 800 honingpotten met deksel?

Toelating als diergeneesmiddel.

Om een toelating als diergeneesmiddel te verkrijgen moet een leverancier een enorm dossier aanleveren met proeven die aantonen dat het middel werkt, betrouwbaar is, niet gevaarlijk is voor het doelorganisme (de honingbij) en geen gevaar voor de volksgezondheid oplevert. Ten behoeve van de toelatingsautoriteiten van diergeneesmiddelen heeft PPO Bijen vorig jaar een dergelijk dossier beoordeeld. Als PPO Bijen voor de bellende imker een even grondig advies voor zelf doseren zou moeten opstellen zouden we zo maar een paar jaar en een paar honderdduizend euro verder zijn.

Er zijn drie producten in de handel op basis van thymol: Apilife VAR, Thymovar, Apiguard. Deze zijn grondig getest. De eerste twee bevatten thymol kristallen in een kunststoffen drager (viscose sponsje), de laatste in een gel. Zowel gel als sponsje zijn er op gericht de thymol gelijkmatig in de bijenkast te laten verdampen met een concentratie die voldoende hoog is om meer dan 80% van de mijten te doden, en die voldoende laag is om meer dan 90% van de bijen ongemoeid te laten. Voor verdamping is de oppervlakte van het verdampende sponsje heel bepalend, veel meer dan de hoeveelheid thymol in het sponsje. Vandaar dat bij een groter volk een extra (half) plaatje moet worden toegevoegd. Hetzelfde geldt voor de gel van Apiguard. Ook als na een week de helft van de thymol al uit de plaatjes verdampd is, gaat de verdamping nog met ongeveer dezelfde snelheid voort (nog steeds dezelfde verdampings- oppervlakte). Dat is met losse kristallen echter heel moeilijk te bereiken.